

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

YERLEŞTİRME REHBERİ

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

Türkiye
Yeterlilikler
Çerçevesi

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

Türkiye
Yeterlilikler
Çerçevesi

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

YERLEŞTİRME REHBERİ

HAZIRLAYAN

EKREM YAZICI
MESLEKİ YETERLİLİK UZMANI

ÖNSÖZ

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ); diploma, sertifika, kurs bitirme belgesi, sürekli eğitim belgesi ve benzeri isimlerde olup öğrenme kazanımları ile tanımlanmış ve bir ölçme değerlendirme süreci sonunda kalite gereklilikleri ile sahip olunan tüm belgeleri yeterlilik olarak tanımlamaktadır.

TYÇ'nin kendine özgü yapısı ve tasarımı yardımıyla Avrupa normları ile uyumlu şekilde sınıflandırılan yeterlilikler ulusal bağlamda itibar denkliği kazanırken, uluslararası bağlamda benzer sistemleri kullanan ülkeler arasında transfer imkanlarına erişebilmektedir.

TYÇ'nin fonksiyonlarını yerine getirebilmesi, yeterliliklerin çerçeveye dâhil edilirken geçireceği süreçlerin tarafsız ve objektif olarak değerlendirilmesi ile mümkündür. Bu sebeple, yeterliliklerin TYÇ'ye yerleştirilmesi sürecinde esas alınacak ulusal ölçütler belirlenmiştir. Yerleştirme ölçütlerinin belirlenmesinde birçok ülke tarafından kabul edilmiş evrensel kriterlerden yararlanılmıştır.

TYÇ Kurulu 24. Toplantısında kabul edilerek yürürlüğe giren “Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslar”a dayanılarak hazırlanan bu Rehber ile tüm paydaşlara süreçteki terminolojiyi, yöntemi ve kullanılacak dokümanları açıklamak amaçlanmıştır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu
Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Dairesi Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

1 GİRİŞ

- 1.1 Yerleştirme Rehberinin Amacı
- 1.2 Yerleştirme Rehberinin İçeriği
- 1.3 Rehberde Kullanılan Terimler

2 YETERLİLİKLERİN TYÇ'YE YERLEŞTİRİLMESİ

- 2.1 Yeterlilikler Neden TYÇ'ye Yerleşmelidir?
- 2.2 Yerleştirme İşleminin Yasal Dayanağı

3 YETERLİLİKLERİN TYÇ'YE YERLEŞTİRİLMESİ SÜRECİ

- 3.1 Başvuru Yapılması
- 3.2 Başvurunun İncelenmesi ve Değerlendirilmesi
- 3.3 Yeterliliklerin TYÇ Kapsamından Çıkarılması
- 3.4 Şikâyet ve İtirazlar

4 YERLEŞTİRME ÖLÇÜTLERİ

- 4.1 Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanında Yer Alma
 - 4.1.1 Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanında Yer Alma Süreci
- 4.2 Yeterlilik Tanımlamalarının İlgili Yeterlilik Tür Belirleyicisi Uyumu
- 4.3 Yeterliliğin Kalite Güvencesinin Sağlanması
 - 4.3.1 Kalite Güvence Ölçütleri
 - 4.3.2 Kalite Güvence Ölçütlerinin Değerlendirilmesi

5 SONUÇLAR VE REHBERLİK

EK 1: TYÇ YERLEŞTİRME BAŞVURU FORMU

EK 2: YETERLİLİK FORMU

EK 3: TYÇ YERLEŞTİRME KARAR TUTANAĞI

1 GİRİŞ

1.1 Yerleştirme Rehberinin Amacı

Dünya genelinde ve her ülkenin kendi özelinde sayısız yeterlilik düzenlenmektedir. Çeşitli kurumlar aracılığı ile sunulmakta olan bu yeterlilikler ulusal yeterlilik çerçeveleri sayesinde öğrenme kazanımları ile tanımlanarak sınıflandırılmakta ve birbirleri ile ilişkilendirilebilmektedir. Bu bağlamda Türkiye’de geliştirilen ve 2015 yılında yürürlüğe giren Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) sekiz seviyeli bir yapıda tasarlanmıştır.

İlgili mevzuat ışığında yeterliliklerden sorumlu ana kurumların kalite güvence sistemlerini kurmaları ve işletmeye başlamaları ile birlikte yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesine yönelik işlemler 2020 yılı Kasım ayında gerçekleştirilen TYÇ Kurulu 28. Toplantısında başlatılmıştır.

Bu Rehber, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ve diğer sorumlu kurumların, yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesi sürecinde ihtiyaç duyulabilecekleri konulara destek sağlamak ve sorulara cevap verebilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sorumlu kurumlar; Rehberde yer alan bilgileri kullanarak mevcut süreçlerini TYÇ gerekliliklerine göre gözden geçirebilir ve Rehber’de bahsedilen ancak henüz sistemlerinde işler hale getirilmemiş gereklilikleri de Rehber’e uygun olarak oluşturabilirler. Rehber, sorumlu kurumlara aşağıdaki hususlarda yardımcı olacaktır;

- TYÇ mevzuatında belirlenen yerleştirme ölçütlerinin anlaşılması,
- Mevcut yeterliliklerin ve TYÇ gerekliliklerine uyumluluğunun değerlendirilmesi,
- Yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesi süreci için gerekli bilgi ve belgelerin detaylarına hâkim olunması.

Rehber, ayrıca eğitim ve belgelendirme kuruluşları ile diğer paydaş grupları tarafından kalite güvence ölçüt ve gerekliliklerinin TYÇ’ye nasıl dayanak teşkil ettiğinin ve ülkemiz yeterlilik sisteminin tutarlılığı ve güvenilirliğini nasıl desteklediğinin anlaşılmasına yardımcı olmak için kullanılabilir. Tüm süreçleri en ince detaylarıyla paydaşlarına sunan TYÇ’nin şeffaflık ilkesini bu rehber ile güçlendirmektedir.

1.2 Yerleştirme Rehberinin İçeriği

Rehber, TYÇ mevzuatında belirlenen yerleştirme ölçütlerine ilişkin bilgiler içermektedir. Özellikle, sorumlu kurumların yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesine yönelik başvuruları esnasında hazırlamak ve sunmakla yükümlü olduğu dokümanlara ilişkin rehberlik sunmaktadır. Rehber, aşağıda belirtilen dört bölümden oluşmaktadır:

1.3 Rehberde Kullanılan Terimler

Bu bölüm, TYÇ mevzuatı kapsamında ve yerleştirme süreçlerinde kullanılan kavramların anlamlarını açıklamak amacıyla oluşturulmuştur.

- **Belgelendirme:** Bireyin edindiği öğrenme kazanımlarının belirlenmiş ölçütlere göre ölçüldüğü ve değerlendirildiğini resmen onaylayan diploma, sertifika, yeterlilik belgesi veya unvan gibi bir yeterlilik düzenlenmesi sürecidir.
- **Dış Değerlendirme:** Eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşlarının yeterliliğe ilişkin faaliyetlerinin bilgi, belge ve kanıtlar üzerinden yerinde ziyareti de içerecek biçimde incelenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması faaliyetleridir.
- **Kalite Güvencesi:** Yeterliliklerin belirlenen kalite standart ve ölçütlerini karşılama ve sağlama planlama, uygulama, değerlendirme, raporlama ve kalite iyileştirme faaliyetleridir.
- **Kalite Güvence Belgesi:** Kalite güvence sistemini açıklamak ve sistemin işletilmesinde esas alınacak zorunlu rehberleri tanımlamak amacıyla sorumlu kurumlar tarafından hazırlanan dokümanlardır.
- **Kalite Güvence Ölçütü:** Yeterliliklerden sorumlu kurumların, kurmak ve işletmekle yükümlü oldukları kalite güvence sistemini değerlendirmek, analiz etmek veya karşılaştırmak için kullanılan ilke veya referans ögesidir.
- **Öğrenme Kazanımı:** Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinliklerdir.
- **Sorumlu Kurum:** Eğitim ve öğretim sistemindeki yeterliliklerin belirlenmesi, tanımlanması ve sunulmasıyla ilgili yasal düzenlemeleri, işlemleri ve koordinasyonu yürüten, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Meslekî Yeterlilik Kurumu ve yeterliliklerden sorumlu olduğu ilgili mevzuatında belirtilen diğer kurum ve kuruluşlardır.
- **Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi:** Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, mesleki, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesidir.
- **Yerleştirme Ölçütleri:** Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslarında belirlenen ölçütlerdir.
- **Yerleştirme Usul Esası:** Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslardır.
- **Yeterlilik Formu:** Yeterliliğe ilişkin amaç, öğrenme kazanımları, seviye, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, giriş ve başarıma şartları, ilerleme yolları gibi temel bilgilerin tanımlandığı dokümandır.
- **Yeterlilik Türü:** TYÇ'nin aynı seviyesinde yer alan ve işlevleri, öğrenme kazanımları, kredi değerleri veya yönelimleri açısından benzerlik gösteren yeterliliklerin sınıflandırıldığı yeterlilik gruplarıdır.
- **Yeterlilik:** Sorumlu kurum tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını belirli ölçütlere göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda tanınması halinde elde edilen resmî belgedir.

2 YETERLİLİKLERİN TYÇ'YE YERLEŞTİRİLMESİ

2.1 Yeterlilikler Neden TYÇ'ye Yerleşmelidir?

TYÇ; Eğitim, Öğretim ve İş Gücü Piyasası Arasında Ortak Bir Dili Teşvik Eder

TYÇ, yeterliliklerin öğrenme kazanımları yaklaşımına uygun olarak tanımlanmasını teşvik ederek, iş gücü piyasası ile yeterlilik sağlayıcılarının iletişimini güçlendirir. Öğrenme kazanımları aracılığıyla farklı yeterlilik türleri arasında kullanılan yapılandırılmış ortak iletişim dili yeterliliklerin tüm kesimler tarafından daha kolay anlaşılmasına yardımcı olur.

TYÇ, Yeterliliklerin Uluslararası Tanınırlığına Katkı Sunar

TYÇ, 36 Avrupa ülkesindeki Ulusal Yeterlilik Çerçevesi (UYÇ) ile sıkı bir bağı olan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile referanslanmış olması sayesinde, Avrupa'daki yeterlilik türleri ve seviyelerine yönelik kapsamlı bir ilişki sunmaktadır. Öğrenenler, belirli bir yeterliliğin seviyesini ve diğer yeterliliklerle olan ilişkisini tespit edebilmek için, ulusal yeterlilik veri tabanları aracılığıyla erişilebilir olan çerçeveleri kullanabilmektedir. TYÇ, farklı yeterlilikleri ilişkilendiren bir platform olarak, yeterliliklere erişim yollarının kolay anlaşılabilir bir görünümünü sunmaktadır. Yeterlilikler hakkında kapsamlı bilgi edinmek isteyen ve karşılaştırma amacı taşıyan ulusal ve uluslararası paydaşlar TYÇ'yi ve bu kapsamda geliştirilen Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanını bir başlangıç noktası olarak kullanabilirler.

Hayat Boyu Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Bir Araç Olarak TYÇ

TYÇ'nin örgün eğitim yeterliliklerinin yanı sıra iş ve serbest çalışma zamanları gibi geniş çaplı öğrenme deneyimlerine dayalı olarak edinilen yeterlilikleride kapsayan yapısı hayat boyu öğrenmeyi teşvik eden temel unsurdur. Öğrenme kazanımları yaklaşımı, örgün eğitim sistemi dışındaki deneyimlerin dikkate alınmasını mümkün kılmakta, seviyeler aracılığıyla bu deneyimlere atfedilen değerlerin somutlaşması ve sisteme dahil edilmesi olanaklı hale gelmektedir.

TYÇ, Diğer AB Şeffaflık Araçlarının Kullanımını Destekler

Avrupa Komisyonu, Üye Devletler ile yakın işbirliği içinde, Avrupa eğitim ve öğretim sistemlerinin modernizasyonu için son on yıl boyunca bir dizi araç geliştirmiştir. Bu araçlar, beceri ve yeterliliklere dair artan şeffaflık ve karşılaştırılabilirlik ihtiyacına odaklanarak, vatandaşların her yerde hayat boyu öğrenmelerini destekler. Ulusal çözümlerin çeşitliliğine saygı duyan ama aynı zamanda bu çözümlerin birlikte çalışmasına da imkân tanıyan öğrenme kazanımları anlayışı, şeffaflık araçlarını bir arada tutan 'tutkal' gibi düşünülebilir.

Europass araçları, ECTS, VNFIL, EQAVET, ESG ve ESCO gibi araçlar ulusal otoritelerin ve kuruluşlarının çalışmalarına destek olur ve bireylerin ihtiyaçlarına dolaylı yoldan hitap eder. Komisyon bu araçlar vasıtasıyla öğrenme kazanımlarına odaklanmayı destekleyen ve eğitim, öğretim ve iş gücü piyasasındaki paydaşlar arasında diyalogu güçlendiren bir terminolojiyi hayata geçirmiştir. Bu durum, Avrupa girişimlerin tümü ulusal düzenlemelerin oluşturulması ve uygulamaların paylaşılması için teşvik edici niteliktedir. TYÇ tüm bu araçlara uyumluluğu ve farklı yeterlilik türleri arasında tutarlı bir ulusal yaklaşımın geliştirilmesini destekler.

TYÇ, Kalite Güvencesinin Göstergesi Niteliği Taşır

MYK Kanunu'nun 23/A maddesi ve TYÇ Yönetmeliği yalnızca kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin TYÇ'ye yerleştirileceğine hükmetmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan "TYÇ'de Yer Alacak Yeterliliklerin Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelik (TYÇ Kalite Güvence Yönetmeliği)" 25 Mart 2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik, örgün ve yaygın eğitim ve öğretim programları ile yaygın ve serbest öğrenmelerin doğrulanması sonucu düzenlenen tüm yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına, kalite güvence ölçütlerinin belirlenmesine ve kalite güvencesinden sorumlu kurumların görev ve sorumluluklarına yönelik düzenlemeler içermektedir.

TYÇ kapsamındaki kalite güvencesinin amacı, Ulusal Yeterlilik Sisteminin şeffaflık, tutarlılık ve kalite ile desteklenmesidir. TYÇ, nerede ve nasıl edinildiğini gözetmeksizin bireylerin sahip olduğu öğrenme kazanımlarına dair tutarlı ölçme ve değerlendirmenin güvenceye alınmasına yönelik mekanizmaların oluşturulmasını desteklemektedir. Böylece, kalite güvencesi tüm paydaşların -öğrenenler, aileleri ve bir bütün olarak toplum- yeterlilik sistemine güvenmesini sağlamaktadır.

TYÇ’de yer alan yeterliliklere ait mezuniyet belgeleri, transkriptler ve diploma ekleri üzerinde üzerinde TYÇ Logosu yer almaktadır. TYÇ Logosuna sahip yeterlilikler kalite güvence süreçlerinin etkin bir şekilde işletildiği, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi’ne açık bir referans taşıyan ve erişim süreçleri güvenilir ve şeffaf olan belgelerdir.

TYÇ Logolu Mezuniyet Belgeleri; kalite güvencesini kurumsal kültürün bir parçası haline getirmiş olan yükseköğretim kurumlarının, YÖK, YÖKAK ve MYK’nin ortak çalışmasının bir ürünüdür. Bu anlamda diploma ve belgelerde yer alan TYÇ Logosu nitelikli işgücünün oluşmasında kurumlar arasında oluşturulan güçlü koordinasyon ve işbirliğinin göstergesi niteliğindedir.

2.2 Yerleştirme İşleminin Yasal Dayanağı

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin (TYÇ) oluşturulması, geliştirilmesi ve güncelliğinin korunmasına ilişkin iş ve işlemler, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un 23/A Maddesi ve 19/11/2015 tarih ve 29537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmelik, TYÇ kapsamında bulunan eğitim öğretim programları ve diğer öğrenme yolları ile kazanılan kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterliliklerin TYÇ kapsamında yer aldığı ve dolayısıyla yerleştirme işlemine tabi olduğuna ilişkin hükümler içermektedir.

Mezkûr Yönetmeliğin on ikinci maddesi uyarınca “Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslar” 2019 yılında TYÇ Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesine ilişkin tüm adımlar, yetkili organlar, sorumlu kurumlar ve birimler “Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslar” (Yerleştirme Usul ve Esasları) aracılığıyla belirlenmiştir.

Yerleştirme sürecine yasal dayanak oluşturan mevzuat aşağıda listelenmektedir.

- Meslekî Yeterlilik Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 23/A maddesi,
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 255 inci maddesi,
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 12’inci maddesi,
- Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslar.

3 YETERLİLİKLERİN TYÇ'YE YERLEŞTİRİLMESİ SÜRECİ

TYÇ'ye yeterlilik yerleştirmek isteyen sorumlu kurumların takip etmeleri gereken aşamalar "Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul ve Esaslar"ın dördüncü bölümünde belirlenmiştir. Madde 10 başvurunun nasıl yapılacağını, Madde 11 başvurunun nasıl inceleneceğini ve değerlendirileceğini, Madde 12 başvurunun TYÇ Kurulunda değerlendirilmesini ve Madde 13'te ise başvurunun nihai karar mercii olan TYÇ Koordinasyon Kurulunda nasıl karara bağlanacağını şartlarından bahsetmektedir.

Kalite güvencesi sağlanmış ve belgelendirme süreçleri aktif olarak devam eden tüm yeterlilikler için ilgili sorumlu kurumlar TYÇ'ye yerleştirme başvurusu yapma hakkına sahiptir.

3.1 Başvuru Yapılması

TYÇ Mevzuatı uyarınca; Millî Eğitim Bakanlığının yetki ve sorumluluğundaki eğitim ve öğretim yeterlilikleri için MEB, Yükseköğretim kurumlarının yetki ve sorumluluğundaki eğitim ve öğretim yeterlilikleri için YÖK onayıyla yükseköğretim kurumları, MYK yetki ve sorumluluğundaki mesleki yeterlilikler için Kurum, diğer yeterlilikler için ilgili mevzuatında veya uluslararası sözleşmelerde belirtilen kurum ve kuruluşlar sorumludur.

TYÇ'ye yeterlilik yerleştirme başvurusu ilgili sorumlu kurumlar tarafından Yerleştirme Usul Esasının ve bu Rehberin ekinde (Ek-1) yer alan başvuru formu aracılığı ile yapılmaktadır. Bu başvuru formu tek bir yeterlilik için doldurulabileceği gibi aynı türde yer alan birden fazla yeterlilik içinde doldurulabilir.

Başvuru formunda belirtilen her bir yeterlilik için, bu Rehberin ekinde (Ek-2) yer alan yeterlilik formunun sorumlu kurumlarca doldurulması ve Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanına işlenmesi gerekir. Yeterlilik formlarının yani yeterliliğe ilişkin Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanında yer alan yeterliliğe ait bilgilerin ilgili yeterlilik tür belirleyicisi ile uyumlu şekilde oluşturulması gerekmektedir. Yeterlilik tür belirleyicisindeki asgari bilgileri sağlamayan yeterlilikler TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmez.

TYÇ'ye belgelendirme süreçleri aktif şekilde devam eden yeterlilikler yerleştirilmektedir. Mevcut durumda belgelendirilmesi yapılmayan bir yeterliliğin çerçeveye yerleştirilmesine yönelik başvuru kabul edilmez. Aşağıdaki tabloda yerleştirme sürecinin aşamaları gösterilmektedir.

Şekil 1: TYÇ Yerleştirme Başvurusu Aşamaları

3.2 Başvurunun İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

Yeterliliklerin TYÇ'ye yerleştirilmesine yönelik başvuruların incelenmesi ve TYÇ Kurulu ile TYÇ Koordinasyon Kuruluna sunulmasına ilişkin iş ve işlemler TYÇ Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Başvuru dokümanını kabul ederek başvuru sürecini başlatan TYÇ Dairesi Başkanlığı; sorumlu kurumlara gerekli formların oluşturulması ve sürecin işleyişi hakkında rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunmaktadır.

Başvuru dokümanları TYÇ Dairesi Başkanlığınca ön incelemeye tabi tutulur ve TYÇ Kurulu tarafından değerlendirilir. Başvurunun yapılmasında itibaren 30 gün içerisinde başvuru dosyası tüm ekleri ile birlikte incelenir. TYÇ Dairesi Başkanlığının dosya üzerindeki değerlendirmeleri neticesinde TYÇ Kuruluna sunulmak üzere inceleme raporu hazırlanır. Raporda, yerleştirme ölçütlerinin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin değerlendirmelere yer verilir.

Daire Başkanlığının inceleme sürecinde tespit ettiği eksiklikler, sorumlu kuruma bildirilerek tamamlanması istenir, eksikliklerin belirtilen sürelerde tamamlanmadığı durumda başvuru dondurulmuş sayılır. Eksikliklerin tamamlanarak iletildiği durumda başvuru süreci kaldığı yerden devam eder. Tespit edilen eksikliklerin tamamlanması için geçen süreler 30 günlük inceleme süresi içerisinde değerlendirilmez.

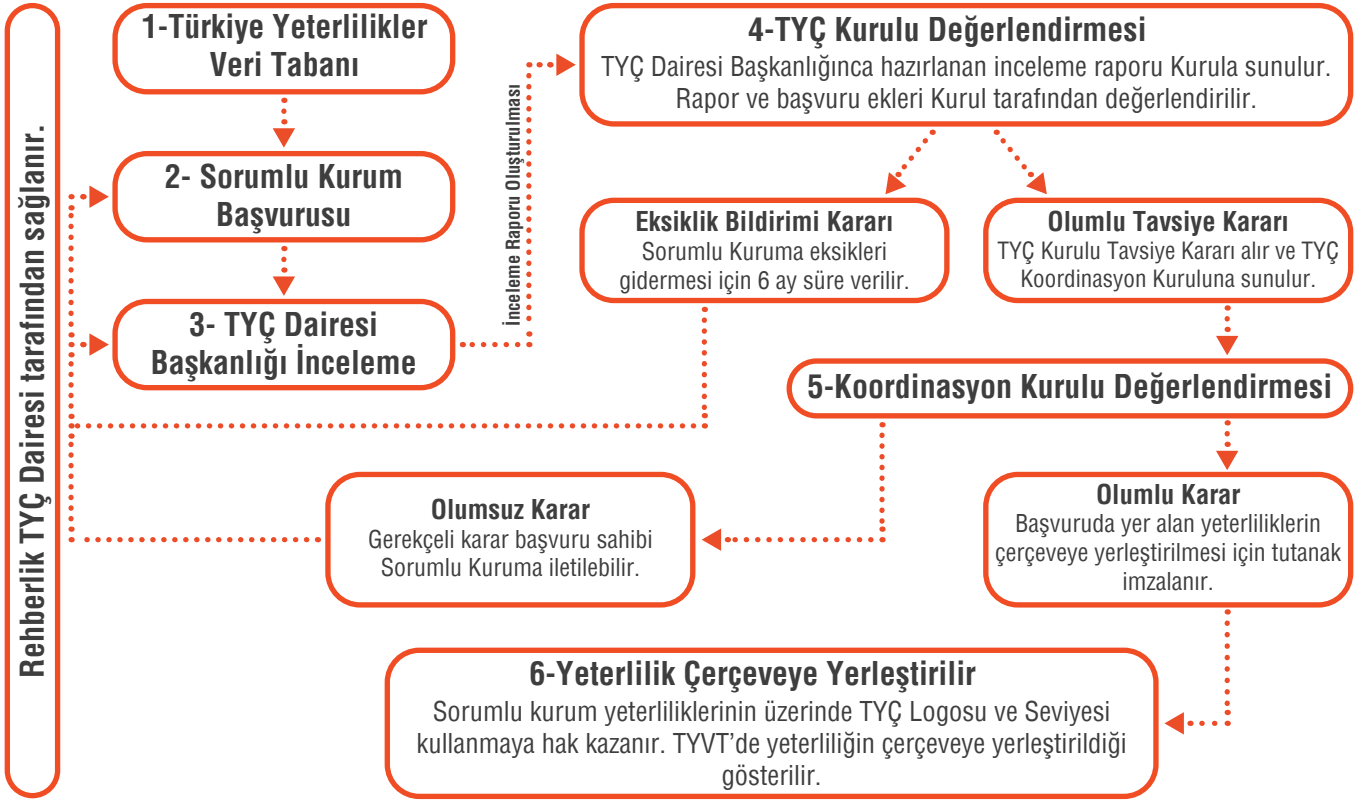
Başvurunun TYÇ Kurulunda Değerlendirilmesi

TYÇ Dairesi Başkanlığı tarafınca hazırlanan inceleme raporu ile başvuru dokümanları, incelemenin tamamlanmasından sonraki ilk Kurul Toplantısı gündemine alınır ve değerlendirilmek üzere Kurul üyelerinin görüşlerine sunulur.

Sorumlu kurumun temsilcilerinin toplantıya katılım sağlamaları esastır. İlgili temsilcilerin toplantıya katılmadığı durumlarda değerlendirme bir sonraki Kurul toplantısına ertelenir.

Kurulda yapılan değerlendirme neticesinde, başvuruya konu yeterliliklerin yerleştirme ölçütlerini karşıladığı yönünde fikir birliğine varılması halinde yeterliliklerin TYÇ'ye yerleştirilmesine yönelik tavsiye kararı alınarak Koordinasyon Kuruluna iletilir. Kurulun başvuruya konu yeterliliklerin yerleştirme ölçütlerini karşılamadığı yönünde tespitte bulunduğu hallerde ise yeterliliklere ilişkin iyileştirilme yapılması yönünde karar alınır. İyileştirme kararının alındığı durumlarda sorumlu kuruma eksiklikler ve iyileştirme yapılması gereken hususlar TYÇ Dairesi Başkanlığı tarafından bildirilir. Sorumlu kurum tarafından altı (6) ay içerisinde bu eksikliklerin giderilmesi beklenir.

Bu süre zarfında başvuru sahibi sorumlu kurum gerekli iyileştirmeleri yaparak Kurum'a bildirir. Bilgilendirmenin ardından TYÇ Kurulu gündemine alınan başvuru tekrar değerlendirilir.

Şekil 2: Başvurunun Değerlendirme Aşamaları**Başvurunun Koordinasyon Kurulunda Karara Bağlanması**

TYÇ Kurulunca alınan tavsiye kararları TYÇ Yönetiminin en üst karar alma organı olan TYÇ Koordinasyon Kurulunca son kez değerlendirmeye alınır. Koordinasyon Kurulu tarafından yapılan değerlendirmeler neticesinde uygun bulunan yeterliliklerin TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmesine ilişkin nihai karar alınır ve tutanağına yansıtılır. Yeterliliklerin TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmesine ilişkin karar tutanakları her bir yeterlilik için ayrı ayrı düzenlenebileceği gibi Koordinasyon Kurulunun toplanma sıklığı esas alınarak dönemsel olarak da düzenlenebilir. Karar tutanaklarının dönemsel olarak düzenlendiği hallerde TYÇ Kurulu tarafından alınan tavsiye kararları doğrultusunda kararda adı geçen yeterliliklerin TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmesine yönelik iş ve işlemler TYÇ Dairesi Başkanlığı tarafından re'sen başlatılır.

Karar tutanağının düzenlenmesinden sonraki on beş (15) gün içerisinde karar Daire Başkanlığı tarafından sorumlu kuruma bildirilir. Ayrıca karar TYÇ internet sitesi aracılığı ile de kamuoyuna duyurulur.

Karar tutanağında yer alan her bir yeterlilik, ihtiva ettiği öğrenme kazanımlarına uygun olan TYÇ seviyesine yerleştirilir. Yeterliliklerin TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmesine ilişkin karar Daire Başkanlığı tarafından sorumlu kuruma tebliğ edilir. Söz konusu kararın tebliğ tarihinden itibaren düzenlenecek yeterliliklerin üzerinde TYÇ logosu ve seviyesinin belirtilmesi hakkındaki işlemler "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Logosunun Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslara" uygun şekilde yürütülür.

TYÇ'ye yerleştirilmiş yükseköğretim programlarına ait diploma eklerinde, transkript ve mezun belgelerinde TYÇ Kurulu kararını takip eden ilk eğitim ve öğretim dönemi sonunda TYÇ logosu kullanılır.

TYÇ logosu kullanım hakkına sahip çift anadal ve yandal programlarından mezun olan öğrencilerin diploma eki, transkript ve mezun belgelerinde TYÇ logosu kullanılır.

3.3 Yeterliliklerin TYÇ Kapsamından Çıkarılması

Yeterliliklerin çerçeveye dâhil edilmesine yönelik şartları artık taşınmadığı durumda yeterliliklerin TYÇ'den çıkarılmaları gerekmekte olup bu durum yine aynı karar mekanizmalarının işletilmesi ile mümkündür.

TYÇ'ye yerleştirilmiş bir yeterliliğin Yerleştirme Usul Esasların altıncı maddesinde yer alan ve bu rehberin dördüncü bölümünde açıklanan yerleştirme ölçütlerini karşılayamaz duruma geldiğinin Kurul tarafından tespit edilmesi halinde, yeterliliğin TYÇ'den çıkarılması kararı alınır. Koordinasyon Kurulunun onayı ardından yeterliliğin TYÇ'den çıkarılmasına ilişkin işlemler Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Örneğin, TYÇ'ye yerleştirilen ancak akreditasyon süresi sona eren yükseköğretim programları, YÖKAK tarafından yeniden akredite edilene kadar TYÇ'den çıkarılır ve TYÇ logosu kullanım hakkını kaybeder.

Yükseköğretim yeterliliklerinin TYÇ'den çıkarıldığı hallerde öğrenciler mezuniyetlerinde programa ilk kayıtlı oldukları eğitim ve öğretim yılında geçerli olan haklara sahiptir.

3.4 Şikâyet ve İtirazlar

Şeffaflığı ve objektifliği benimseyen Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin, yeterliliklerin çerçeveye yerleştirilme süreçlerinde de, başvuru aşamasından karar aşamasına kadar tüm aşamalarda paydaşlarının ve muhataplarının şikâyet ve itiraz hakları bulunmaktadır.

Tüm tarafların bu süreçlerle ilgili şikâyet ve itirazlarında "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin uygulanmasına ilişkin verilen kararlar hakkında yapılacak itirazlarda izlenecek usul ve esaslar" hükümlerine uygun olarak işlem tesis edilmektedir.

4 YERLEŞTİRME ÖLÇÜTLERİ

Ulusal yeterlilik çerçeveleri incelendiğinde yerleştirme süreçlerinin ortak noktasının objektif somut ölçütlerin varlığı olduğunu söylemek mümkündür. Tarafsızlık, tutarlılık ve şeffaflık ilkeleri için önceden ilan edilmiş ölçüt ve süreçlerin varlığı elzemdir.

TYÇ için geliştirilen özgün ve objektif yerleştirme ölçütleri süreçte yer alacak tüm paydaşların görüşüne sunulmuştur. Geri bildirimler neticesinde nihai halini kazanan “Yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dâhil Edilmesi Sürecinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar” (Yerleştirme Usul ve Esası) TYÇ Kurulu’ndan 28 Kasım 2019’da onay alarak yürürlüğe girmiştir.

Yerleştirme Usul ve Esasında Türkiye’de sunulmakta olan herhangi bir yeterliliğin TYÇ’ye yerleştirilebilmesi için belirlenmiş üç (3) ana ölçüt bulunmaktadır. Bu ölçütler;

- Yeterlilik, TYVT’de yer almaktadır.
- TYVT’de yer alan bilgiler ilgili yeterlilik tür belirleyicisiyle uyumludur.
- Yeterliliğin kalite güvencesi sağlanmıştır.

Bu ölçütlere aşağıdaki başlıklarda yer verilmektedir.

4.1 Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanında Yer Alma

TYVT, ülkemizde sunulmakta olan tüm yeterlilikleri bir araya getiren ve yeterliliklerin TYÇ gereksinimlerini karşılayacak şekilde tanımlanmasını ve bilgilerin detaylandırılmasını sağlayan dijital bir araç olup TYÇ kapsamında hayata geçirilmiştir. TYVT’de yer alan bilgiler Europass portal gibi uluslararası platformlara entegre edilmiştir.

TYVT, yeterlilik tanımlama sayfasında yer alan bilgiler yeterliliklerin TYÇ’ye yerleştirilmesi sürecinde ön değerlendirme imkanı sağlamaktadır, yeterliliklerin asgari şekil şartlarını (öğrenme kazanımlarının belirlenmiş olması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tanımlanmış olması vb) taşıyıp taşımadığına ilişkin kontrol TYVT üzerinden gerçekleştirilir. Bu sebeple yeterliliklerin TYVT’de hali hazırda tanımlanmış olması yerleştirmenin birinci aşaması olarak değerlendirilmiştir.

TYVT’de yayımlanan bilgilerin güncel tutulması esastır ve sorumlu kurumların yükümlülüğündedir.

4.1.1 Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanında Yer Alma Süreci

Sorumlu kurumlar yeterliliklerini TYVT’ye dahil etmek istediğinde TYÇ Dairesi Başkanlığına talepte bulunur. Daire Başkanlığı tarafından öncelikle başvuru konusu yeterliliğin ilgili şartları sağlayıp sağlamadığı (ölçme ve değerlendirme süreci sonunda elde edilmesi, belgelendirilmiş olması vb) değerlendirilir.

Yapılan değerlendirme neticesinde olumlu karar verilirse talepte bulunan kurum için kullanıcı adı ve şifre oluşturulur. Sorumlu kurumlar, kendilerine tanımlanan kullanıcı adı ve şifreler aracılığıyla ilgili kanal üzerinden yeterlilik verilerini TYVT’ye ekler.

Yeterliliklere ilişkin bilgilerin ilgili sorumlu kurumlar tarafından TYVT’ye eklenmesi sonrasında başvuru havuzuna düşen veriler TYÇ Dairesi Başkanlığınca gözden geçirilir ve aşağıda belirtilen başlıklarda bilgi kutularının uygun şekilde doldurulduğu teyit edilir. Tüm bilgilerin uygunluğuna karar verilmesi ile yeterlilik yayına alınır.

Şekil 3: TYVT'ye Eklenen Yeterlilik Bilgileri

4.2 Yeterlilik Tanımlamalarının İlgili Yeterlilik Tür Belirleyicisi Uyumu

TYÇ'de yer alması öngörülen her bir yeterliliğin TYVT'de, ilgili yeterlilik türü belirleyicisi ile uyumlu bir şekilde tanımlanmış olması beklenmektedir.

Yeterlilik türü belirleyicileri ilgili sorumlu kurumlar tarafından her bir yeterlilik türü için söz konusu türe ait özellikleri tanımlamak üzere geliştirilen dokümanlardır. Yeterlilik türü belirleyicileri aynı tür altında yer alan farklı yeterlilikler arasında tutarlı bir yapının oluşmasını sağlarken farklı türler arasında da hiyerarşik bir ilerleme oluşmasına öncülük eder.

Yeterlilik türü belirleyicileri ülkemizdeki yeterlilik sistemini oluşturan farklı yeterlilik türleri arasında hareketliliğin kolaylaşmasına katkı sunarken yeterlilik sisteminin reforme edilmesine imkân tanınır.

Bu sebeple bir yeterliliğe ilişkin müfredatın hazırlanması ve onaylanması süreçleri ile ölçme değerlendirme ve belgelendirme süreçlerinde yeterlilik türü belirleyicilerinde yer alan hükümlerin esas alınması gerekmektedir. Söz konusu gerekliliğe ilişkin kontrol TYVT'de yer alan tanımlamalar yardımıyla gerçekleştirilmektedir.

4.3 Yeterliliğin Kalite Güvencesinin Sağlanması

TYÇ'nin yeterlilikler açısından önem attığı konulardan biri de yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasıdır. TYÇ kapsamında yer alan yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanabilmesi adına TYÇ Yönetmeliğinin 10. Maddesinde, eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterliliklerin TYÇ'ye dâhil edilmesine ve TYÇ'de yer alacak yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin yönetmeliğin TYÇ Koordinasyon Kurulunun onayı üzerine Resmî Gazete'de yayımlanmasına hükmedilmiştir.

Bu doğrultuda TYÇ'de Yer Alacak Yeterliliklerin Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelik (kısaca Kalite Güvence Yönetmeliği) 25 Mart 2018 tarihli ve 30371 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, örgün ve yaygın eğitim ve öğretim programları ile yaygın ve serbest öğrenmelerin doğrulanması sonucu düzenlenen tüm yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına, kalite güvence ölçütlerinin belirlenmesine ve kalite güvencesinden sorumlu kurumların görev ve sorumluluklarına yönelik düzenlemeler içermektedir.

AYÇ'de tanımlanan kalite güvence ilkeleriyle uyumlu tasarlanan ve ülkemizde düzenlenen tüm diploma, sertifika ve mesleki yeterlilik belgelerinin karşılması gereken kalite ölçütlerini belirleyen Yönetmelik, yeterliliklerin kalite güvencesine yönelik hazırlanan ilk ulusal mevzuat olma özelliğini de taşımaktadır.

4.3.1 Kalite Güvence Ölçütleri

TYÇ Kalite Güvence Yönetmeliğine göre; TYÇ'de yer alacak yeterliliklerin sağlanması gereken kalite güvence ölçütleri şunlardır:

1. **Yeterlilik formu** oluşturulur ve onaylanır.
2. Geçerli ve güvenilir **ölçme ve değerlendirme** süreci işletilir.
3. **Belgelendirme** süreçleri, şeffaf ve tarafsız biçimde yürütülür.
4. Yeterliliklere yönelik süreçler **öz değerlendirme ve dış değerlendirmeye** tabi tutulur.
5. Dış değerlendirme yapan birim, ekip veya kuruluşlar **düzenli gözden geçirmeye** tabi tutulur.
6. Öz değerlendirme ve dış değerlendirme bulguları ışığında **iyileştirme** faaliyetleri yürütülür.
7. Yeterliliklere yönelik süreçlere **paydaşların katılımı** sağlanır.
8. Yeterliliklere yönelik süreçler, açık ve ölçülebilir **amaçlar** ile **ölçüt ve rehberlere** dayalı yürütülür.
9. Tüm süreçler için yeterli ve uygun **kaynak tahsisi** sağlanır.
10. **Geri bildirim mekanizmaları** geliştirilir ve uygulanır.
11. Tüm süreçlerin çıktılarına yönelik **elektronik erişilebilirlik** sağlanır.

4.3.2 Kalite Güvence Ölçütlerinin Değerlendirilmesi

TYÇ Yerleştirme Sürecinde, kalite güvence ölçütlerine ve ölçütler doğrultusunda elde edilmesi beklenen kalite göstergelerine göre işlem tesis edilmektedir. Aşağıda her bir ölçütün değerlendirmesinde hangi gerekliliklerin arandığı ve buna ilişkin somut göstergelerin neler olabileceğine ilişkin bilgiler ayrı ayrı açıklanmaktadır.

• Yeterlilik formu oluşturulur ve onaylanır.

Yeterliliğe yönelik ihtiyaca ilişkin kanıt mevcuttur. Uygun paydaşların yeterlilik geliştirme sürecine katılımı sağlanır. Yeterliliğin kapsamı belirlenmiştir. Yeterliliğin öğrenme kazanımları TYÇ seviyesine uygun biçimde tanımlanmıştır. Ölçme ve değerlendirme stratejisi yeterliliğin kapsam ve öğrenme kazanımlarına uygun olacak şekilde açıkça tanımlanmıştır. Yeterliliğin izleme ve gözden geçirme süreçleri tanımlanmıştır. Yeterliliğin onay süreci, sürece yönelik olası sonuçlar ile gerçekleştirilecek tamamlayıcı faaliyetleri de kapsayacak biçimde tanımlanmıştır.

Tamamlanmış yeterlilik formları, onay süreci katılım listesi, onay kararına ilişkin tutanaklar bu ölçütün göstergeleridir.

• Geçerli ve güvenilir ölçme ve değerlendirme süreci işletilir.

Eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşları ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için uygun tecrübeye sahip ve/veya yetkin kişileri görevlendirir. Ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini yürütmekle görevli kişiler, iş ve işlemlerini geçerli ve güvenilir bir değerlendirmeye olanak sağlayacak biçimde gerçekleştirir. Yeterlilik formunda tanımlanan ölçme ve değerlendirme kriterleri öğrenme kazanımlarının geçerli ve güvenilir biçimde değerlendirmesini destekler. Ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin tüm kayıt ve sonuçları emniyetli şekilde ve belirtilen süreler içerisinde saklanır.

Değerlendirici ölçütleri ve görev tanımları, ölçme ve değerlendirme rehberi, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin program ve süreçler, ölçme ve değerlendirme kanıtları, ölçme ve değerlendirme kanıtları için saklama gereklilikleri ve değerlendirme formları bu ölçütün somut göstergeleridir.

• Belgelendirme süreçleri şeffaf ve tarafsız biçimde yürütülür.

Belgelendirmeden sorumlu kurumlar belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi için uygun tecrübeye sahip ve/veya yetkin kişileri görevlendirir. Belgelendirmeden sorumlu tüm bireyler, görevlerini geçerlilik, güvenilirlik ve belgelendirmede güvenlik ilkelerine uygunluğu sağlayacak biçimde yürütür. Belgelerin bireylere ulaştırılması, yenilenmesi ve saklama koşulları da dâhil olmak üzere belgelerin güvenliğini sağlayacak bir sistem mevcuttur. Belgelendirme kararlarına itiraz etmek ya da ölçme ve değerlendirme süreci hakkında şikâyette bulunmak isteyen bireyler için itiraz ve şikâyet prosedürü mevcuttur. Belgelendirme kuruluşu tarafından verilen resmi belge TYÇ gerekliliklerini karşılar. Asgari olarak, tüm resmi belgelerin şunları içermesi gerekir:

- Yeterliliğin Adı ve Seviyesi
- Sorumlu Kurumun Adı
- Yeterliliğin Öğrenme Kazanımları
- Öğrenme Ortamı

Şekil, içerik ve güvenlik faktörlerini açıklayan yazılı dokümanlar, sertifika verilen kişilerin listesi, iptal edilen ve/veya yenilenen belgelerin listesi, itiraz ve şikâyetlere verilen cevaplar bu ölçütün göstergeleridir.

• Yeterliliklere yönelik süreçler öz değerlendirme ve dış değerlendirmeye tabi tutulur.

Bu ölçütte eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşları, sorumlu kurum ve dış değerlendiriciler açısından olmak üzere 3 farklı alanda değerlendirilir.

• Eğitim Kurumları ve Belgelendirme Kuruluşlarında;

Yeterliliklerle ilgili faaliyetlerin öz değerlendirmesine imkân veren uygun rehberlik sistemi mevcuttur. Öz değerlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için uygun niteliklere sahip deneyimli bireyler görevlendirilir. Öz değerlendirme yıllık olarak gerçekleştirilir.

• Sorumlu Kurumlarda;

Eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşlarının yeterliliklere ilişkin faaliyetlerinin “dış değerlendirmesi” için deneyimli dış değerlendirme birim, ekip ya da kuruluşlarını uygun şekilde atar. Eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşlarının yeterliliklere ilişkin faaliyetleri en az 5 yılda bir dış değerlendirmeye tabi tutulur. Dış değerlendirme bulguları, tüm paydaşların erişimine imkân tanıyacak şekilde yayımlanır.

• Dış Değerlendiriciler;

Değerlendirme faaliyetlerini Sorumlu Kurumun kalite gerekliliklerine uygun biçimde bilgi güvenliğini gözeterek yürütür. Değerlendirme faaliyetlerinde şeffaflık ve tarafsızlığı sağlar. Karşılaşılan herhangi bir olası çıkar çatışması için Sorumlu Kurumu ikaz eder. Değerlendirme bulgularını zamanında ve Sorumlu Kurumun gerekliliklerine uygun olarak raporlar.

Bu konuda, görevli bireylere ilişkin bilgiler de dâhil olmak üzere öz değerlendirme kayıtları, öz değerlendirme raporları, dış değerlendiricilere ait görev tanımları, her bir dış değerlendirme faaliyeti için özel olarak düzenlenen dış değerlendirici listesi, eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşları için dış değerlendirme planı, dış değerlendirme rapor ve kararları, dış değerlendirme sonrası iyileştirme faaliyeti kayıtları bu ölçütün göstergeleridir.

• Dış değerlendirme yapan birim, ekip ya da kuruluşlar düzenli gözden geçirmeye tabi tutulur.

Dış değerlendirmenin gözden geçirmesinden sorumlu olan kurum ya da birim açıkça tanımlanır. Dış değerlendiricilere yönelik gözden geçirme faaliyetlerinin kapsamı açıkça tanımlanır. Düzenli gözden geçirmenin zamanlaması ve sıklığı açıkça tanımlanır. Gözden geçirme faaliyetlerinin muhtemel çıktıları ve bunlara ilişkin izleme yöntemlerinin çeşitleri tanımlanır.

Gözden geçirme faaliyetini yürütenler için görev tanımı, gözden geçirmeyi gerçekleştiren ekibe ilişkin kayıtlar, dış değerlendirme birimi/kurumuna yönelik bağımsız kurumlar tarafından gerçekleştirilen gözden geçirme raporları, gözden geçirme ışığında gerçekleştirilen iyileştirme faaliyetleri bu ölçütün göstergeleridir.

• **Öz değerlendirme ve dış değerlendirme bulguları ışığında iyileştirme faaliyetleri yürütülür.**

Yeterlilik süreçlerinde iyileştirme faaliyetlerini planlamak ve uygulamak için öz değerlendirme ve dış değerlendirme sonuçlarını kullanır. Öz değerlendirme sonuçlarını ve iyileştirme planlarını Sorumlu Kuruma sunar.

İyileştirme planları ve iyileştirme faaliyetlerine ilişkin kanıtlar bu ölçütün göstergeleridir.

• **Yeterliliklere yönelik süreçlere paydaş katılımı sağlanır.**

Paydaş katılımının kapsamı açıkça tanımlanır. Paydaş katılımını güvenceye almak için gerekli mekanizmalar tanımlıdır ve uygulanmaktadır.

Paydaş listeleri ve paydaş istişare kayıtları bu ölçütün göstergeleridir.

• **Yeterliliklere yönelik süreçler, açık ve ölçülebilir amaçlar ile ölçüt ve rehberlere dayalı yürütülür.**

Kalite güvence sisteminin nasıl yapılandırıldığı ve hesap verilebilirliğin farklı faaliyetler için nasıl sağlandığını açıklayan ifade beyanları mevcuttur. Kalite güvence sistemini oluşturan rehberlere yönelik açık atıflar mevcuttur. Yeterlilik yaşam döngüsünün işlerlik kazanması için gerekli olan dış kurumların (örn. Ölçme değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi için eğitim kurumları ve belgelendirme kuruluşları; dış değerlendirme faaliyetleri için dış değerlendiriciler) yetkilendirilmesine ilişkin açık süreçler mevcuttur. Sorumlu Kurumu ilgilendiren herhangi bir ek ulusal ve/veya uluslararası standart ve rehberlere ilişkin açık atıflar mevcuttur.

Kalite güvence belgesi, yeterlilik formu oluşturma ve onaylama rehberi, ölçme ve değerlendirme rehberi, belgelendirme rehberi, öz ve dış değerlendirme rehberi, bilgi teknolojileri ve geri bildirim mekanizmaları, ulusal ve uluslararası standart ve rehberlere uyum rehberi bu ölçütün göstergeleridir.

• **Tüm süreçler için yeterli ve uygun kaynak tahsisi sağlanır.**

Yeterlilik yaşam döngüsündeki farklı evreleri gerçekleştirmek için gerekli olan kaynaklar açıkça tanımlanmıştır. Bunlar:

- Mali kaynaklar
- Beşeri kaynaklar
- Fiziki ya da maddi kaynaklar (örn. mekânlar)
- Zaman

Yeterlilik yaşam döngüsündeki her bir bileşenin gerektirdiği kaynaklara ilişkin sorumluluk açıkça belirlenmiştir.

Her rehberde tanımlanan kaynak gereklilikleri ile kaynak tahsisi ve kullanımı ile ilgili bütçe planları bu ölçütün göstergeleridir.

• **Geri bildirim mekanizmaları geliştirilir ve uygulanır.**

Faydalanıcılar ve paydaşlardan gelen geri bildirimler için gerekli mekanizmalar oluşturulmuş ve zamanlamalar açıkça belirtilmiştir. Faydalanıcılar ve diğer paydaşlar geri bildirim faaliyetlerinde bulunur. Geri bildirim faaliyetlerinin bulguları, yeterlilik sürecinde iyileştirmenin planlanması ve uygulanması için kullanılır.

Geri bildirim yöntemleri, geri bildirim kanıt ve geri bildirim sonucu gerçekleştirilen eylemin kanıtı bu ölçütün göstergeleridir.

• **Tüm süreçlerin çıktılarına yönelik elektronik erişilebilirlik sağlanır.**

Yayımlanacak olan bilginin şekli ve kapsamı açıkça belirlenir. Bilgiler yürürlükteki yasal ve etik gereklilikler ile veri koruma mevzuatına uygun olarak yayımlanır. Bilgiye erişim talimatları tüm potansiyel paydaşların kullanımına açıktır.

Elektronik bilgi sistemleri, ölçme ve değerlendirme sonuçları ve belgelendirme süreçlerine ilişkin bilgiye erişim bu ölçütün göstergeleridir.

Tüm bu ölçütler ve ölçütlere ait göstergeler ışığında yapılan değerlendirmelerin ardından karar verilmektedir.

TYÇ'ye ilişkin mevzuat düzenlemelerinde yükseköğretim yeterliliklerinden sorumlu kurum YÖK olarak belirlenmiş olup YÖK tarafından yürürlüğe konulan Kalite Güvence Belgesi ve diğer ilgili düzenlemelerde "Yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmış olması için ilgili programın Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından akredite edilmiş olması ve belgelendirilmesi gerekir" hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu hüküm uyarınca yalnızca program akreditasyonuna sahip yükseköğretim yeterlilikleri TYÇ'nin ilgili seviyesine yerleştirilmektedir.

5 SONUÇLAR VE REHBERLİK

TYÇ, ülkemiz eğitim, öğretim ve yeterlilik sisteminin Avrupa'ya ve dünyaya açılan penceresidir. Ülkemizdeki tüm diploma, belge ve sertifikalar arasından kalite güvencesi sağlanmış olanları tutarlı ve anlaşılır bir sistemle yeniden tanımlamayı, seviyelendirmeyi ve böylece hareketliliği temin etmeyi amaçlar. Vatandaşlarımızın sahip oldukları diplomaları ve belgeleri kullanarak hem yurt içinde hem de yurtdışında eğitim ve istihdam fırsatlarına erişiminin kolaylaşması TYÇ'nin nihai hedefidir.

Bu hedefe ulaşmak için geçtiğimiz yıllarda önemli adımlar atılmıştır. TYÇ'ye ilişkin yönetim yapılarının oluşturulması, TYÇ'nin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile referanslanması, kalite güvencesi ve önceki öğrenmelerin tanınması gibi reformist nitelikteki mevzuat düzenlemelerinin yürürlüğe konulması ve nihayetinde yeterliliklerin TYÇ'ye yerleştirilmeye başlanması bu çalışmaların bazılarıdır.

TYÇ kapsamındaki yeterliliklerin, öğrenenleri süreçlerin merkezine alan öğrenme kazanımları yaklaşımı ile ortak şekilde tanımlanarak sınıflandırması, seviyelendirmesi ve birbirileri ile karşılaştırılabilmesini sağlaması, kamuoyuna güvenilir güncel bilgiler sağlarken kalite güvencesini merkeze alan bir yaklaşımın benimsenmesi ülkemiz yeterliliklerine güven duyulmasını sağlamaktadır.

TYÇ'nin hedeflerine ulaşabilmesi için yeterlilik sağlayıcılar ve faydalanıcılar arasında güven ortamı oluşturulmalıdır. Yeterliliklerin eğitim ve iş dünyasında kabul görmesi ve bireylerin yeterlilikler arasında kolaylıkla ve güvenle ilerlemeleri, yeterliliklerin kalitesine güven duyulmasına bağlıdır. Bu nedenle, TYÇ'de yalnızca kalite güvencesi sağlanmış; başka bir ifadeyle paydaşların kalitesine güven duyduğu yeterlilikler yer almaktadır. TYÇ kapsamında belirlenen kalite güvence ölçütleri ile Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'nin benimsediği kalite güvence prensipleri arasında güçlü benzerlikler bulunmaktadır. Bu durum TYÇ'nin uluslararası kriterlere uyumunu kolaylaştırmakta ve TYÇ'ye güven duyulmasını sağlamaktadır.

Bu doküman, Sorumlu Kurumlara, yerleştirme ölçütleri konusunda rehberlik sunmak amacıyla oluşturulmuştur. Sorumlu Kurumların, mevcut yeterliliklerinin belirtilen ölçütler üzerinden incelemesi ve gerekli iyileştirme süreçlerini gerçekleştirmesine destek olmak hedeflenmiştir. Ayrıca süreçte yer alan yetkili organlar hakkında bilgi verilmiş ve bu yapıların hangi aşamalarda nasıl görev aldıklarına ilişkin detaylara değinilmiştir. Böylece, TYÇ'deki tüm paydaşların yeterliliklerin çerçeveye dâhil edilmesi sürecin hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

EK 1: TYÇ YERLEŞTİRME BAŞVURU FORMU

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne Yerleştirilecek Yeterliliklere İlişkin Başvuru Formu

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞINA

..../..../...

Sorumlu Kurum olarak faaliyet gösteren kurum/kuruluşumuz tarafından düzenlenmekte olan ve listesi sunulan yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne yerleştirilmesi için gerekli iş ve işlemlerin başlatılması hususunda,

Gereğini arz ederim.

İmza

Kurum/Kuruluş Yetkilisi

BAŞVURUSU YAPILAN YETERLİLİK LİSTESİ					
Sıra	Yeterlilik Adı	İlgili Birim	İrtibat Bilgileri		
			Adı Soyadı	Telefon	Eposta
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

EK 2: YETERLİLİK FORMU

YETERLİLİK FORMU BİLGİ ALANLARI					Zorunlu/ Seçmeli
Yeterlilik Adı					Zorunlu
Sorumlu Kurum					Zorunlu
Amaç					Zorunlu
Yönelim	Genel	Akademik	Mesleki		Zorunlu
Seviye	TYÇ:	AYÇ:	ISCO:	ISCED (2013):	Zorunlu
Kategori	Ana	Destekleyici	Birim	Özel Amaçlı	Zorunlu
Öğrenme Kazanımları					Zorunlu
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri					Zorunlu
Giriş Şartları					Zorunlu
Başarma Şartları					Zorunlu
İlerleme Yolları					Zorunlu
Yasal Dayanağı					Zorunlu
Kredi Değeri					Seçmeli
Öğrenme Ortamları					Seçmeli
Kalite Güvencesi					Seçmeli
Geçerlilik Süresi (Varsa)					Seçmeli
Diğer Bilgiler					Seçmeli
Yeterliliğe Erişim için İnternet Adresi					Seçmeli

EK 3: TYÇ YERLEŞTİRME KARAR TUTANAĞI

EK-3 TUTANAK

Tarih	Kararı Sayısı	
<p>Aşağıda belirtilen sorumlu kurum(lar) tarafından düzenlenen yeterliliklerin yerleştirme ölçütlerini sağladığına ve dolayısıyla Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne yerleştirilmesine ve karar tarihinden itibaren düzenlenecek belgelerde TYÇ logosu ve seviyesini kullanmalarına oybirliği ile karar verilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">UYGUNDUR TYÇ Koordinasyon Kurulu</p> <p style="text-align: center;"> İmza İmza İmza Millî Eğitim Yükseköğretim Mesleki Yeterlilik Bakanlığı Kurulu Kurumu </p>		
Sorumlu Kurum	Yeterlilik Adı	TYÇ Seviyesi
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
...		

T.C. MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

1420. Sokak No:12, Balgat, 06520 Çankaya / ANKARA

Tel: +90 (312) 458 20 00 - 09

www.myk.gov.tr

www.tyc.gov.tr